

ДО 80-РІЧЧЯ НАШОГО ВЧИТЕЛЯ – ПРОФЕСОРА О.В. ЛЮЛЬКА

В.П. Стусь

16 квітня 2015 р. виповнилося б 80 років із дня народження видатного вченого, проректора з наукової роботи, завідувача кафедри урології Дніпропетровської державної медичної академії; члена-кореспондента АМН України, лауреата Державної премії УРСР і лауреата Державної премії України, доктора медичних наук, професора Олексія Володимировича Люлька.

О.В. Люлька народився в сім'ї робітників. У 1953 р. закінчив 26-ту середню школу у с. Романково Криничанського району Дніпропетровської області. У тому ж році вступив і у 1959 р. закінчив лікувальний факультет Дніпропетровського медичного інституту. У 1959 р. за розподілом був направлений у 2-гу лікарню м. Дніпропетровська лікарем-невропатологом. Але із-за обставин, що склалися, був оформлений лікарем-урологом на один місяць, а вже через місяць став завідувачем урологічного відділення. У підсумку О.В. Люлька все своє життя присвятив урології.

У 1964 р. він захистив кандидатську дисертацію «Лікування розширених вен сім'яного канатика». У 1965 р. він – асистент, а з 1968 р. – доцент кафедри госпітальної хірургії Дніпропетровського медичного інституту.

У 1970 р. О.В. Люлька захистив докторську дисертацію «Гостра непрохідність кишечника». У 1974 р. у Дніпропетровському медичному інституті створена кафедра урології і на посаду завідувача кафедрою по конкурсу було обрано Олексія Володимировича Люлька. Цей рік став знаменним для Олексія Володимировича. У цьому ж році йому присвоєно звання професора, а ВАК СРСР визначив генеральний науковий напрямок кафедри – «Сечокам'яна хвороба». З перших днів створення кафедри Олексій Володимирович значну увагу приділяв консолідації викладацького складу кафедри, підвищенню методичного забезпечення навчального процесу, підвищенню дисципліни та успішності студентів і лікарів-інтернів. У найкоротший термін клініка під його керівництвом стала організаційно-методичним і науковим центром урологічної служби Дніпропетровської області.

О.В. Люлька – видатний вчений, який глибоко вивчав проблеми сечокам'яної хвороби, неспецифічних запальних хвороб сечової і статевої систем, пластичної та відновлюваної урології, дитячої урології, онкоурології, андрології.

У 1983 р. професору О.В. Люльку присуджена Державна премія УРСР за цикл робіт із проблем діагностики та хірургічного лікування аденоми передміхурової залози. Він нагороджений медаллю «Винахідник СРСР». Основні наукові розробки на кафедрі виконувалися на високому рівні, про що свідчать отримані ним 16 авторських свідоцтв та позитивних рішень на винаходи, 21 патент. Розроблено та впроваджено в практику понад 30 методів оперативних втручань, головним чином, на органах сечостатевої системи. У 2001 р. професор О.В. Люлька вдруге став лауреатом Державної премії України у галузі науки і техніки, за видання першого підручника «Урологія» українською мовою.

Олексій Володимирович Люлька – автор двох наукових відкриттів: «Явище утворення перикапсулярних лімфокапілярів у нирках ссавців» (диплом № А 135 від 11.01.99) та «Властивість каменів нирок як біологічних об'єктів проявляти пружно-в'язко-пластичні деформації» (диплом № А 146 від 17.08.99).

Все своє творче життя Олексій Володимирович плідно займався науковими дослідженнями, підготовкою науково-педагогічних кадрів. Він опублікував понад 600 наукових праць, серед них – 53 монографії та навчальні посібники.

Основні наукові роботи: «Атлас операций на органах мочеполовой системы» (Москва, Медицина, 1972); «Атлас урогинекологических операций» (Київ, Вища школа, 1981); «Повреждение органов мочеполовой системы» (Київ, Здоров'я, 1981); «Функциональное состояние и патология единственной почки» (Київ, Здоров'я, 1989); «Справочник по онкоурологии» (Київ, Здоров'я, 1989); «Основы практической урологии детского возраста» (Київ, Вища школа, 1984); «Заболевания предстательной железы» (Київ, Здоров'я, 1984); «Рентгено-урологическая диагностика в педиатрии» (Київ, Здоров'я, 1985); «Варикозное расширение вен семенного канатика» (Душанбе, Ифрон, 1985); «Аномалии мочеполовой системы» (Київ, Здоров'я, 1987); «Циститы» (Київ, Здоров'я, 1988); «Пиелонефрит» (Київ, Здоров'я, 1989); «Воспалительные заболевания мочеполовых органов» (Душанбе,

Ифрон, 1990); «Атлас – руководство по урологии» (Київ, Вища школа, 1990); «Крипторхизм» (Київ, Здоров'я, 1992); «Основы хирургической андрологии» (Київ, Здоров'я, 1993); «Обструктивная уропатия» (Душанбе, Ифрон, 1993); підручник «Урологія» (Київ, Вища школа, 1993); «Справочник по сексологии, сексопатологии и андрологии» (Київ, Здоров'я, 1994); «Хирургия урогенитальной травмы» (Дніпропетровськ, Пороги, 1994); «Нарушения уродинамики мочевыводящих путей у детей» (Дніпропетровськ, Пороги, 1995); «Неотложная урология и нефрология» (Київ, Здоров'я, 1996); довідник «Симптомы і синдроми в урології та нефрології» (Дніпропетровськ, Пороги, 1996); «Дистанционная литотрипсия» (Дніпропетровськ, АПДКТ, 1997); «Морфогенез мочекаменной болезни» (Дніпропетровськ, Пороги, 1999); друге доповнене видання «Атлас – руководство по урологии» в 3 томах (Дніпропетровськ, Днепро–ВАЛ, 2001); «Некроз почечных сосочков» (Дніпропетровськ, Днепро–ВАЛ, 2002); підручник «Урологія, 2-ге видання» (Дніпропетровськ, Дніпро–ВАЛ, 2002); підручник «Урологія, 3-тє видання» (Київ, ВСВ «Медицина», 2011).

Професору О.В. Люльку були притаманні: високий рівень професійної підготовки та культури, надзвичайно високі ділові якості, творче виконання своїх обов'язків, здатність успішно вирішувати нові проблеми та завдання; величезний досвід практичної роботи; вміння керувати колективом і вміння мислити з урахуванням перспективи; організованість, цілеспрямованість; вміння приймати обґрунтовані рішення; сміливість, рішучість, розуміння людей.

Професор О.В. Люлька успішно сприяв розвитку наукової думки, створенню і підтримці творчої атмосфери. Ним створена велика наукова школа. Під керівництвом професора О.В. Люлька виконані і захищені 48 кандидатських і 10 докторських дисертацій.

Олексій Володимирович багато оперував і передавав свій досвід при підготовці фахівців-урологів. Висока організованість, відповідальність дозволяли йому завжди доводити справу до логічного завершення. Останнім часом у складі клініки під його керівництвом були створені відділення літотрипсії, ендоскопічної урології, андрології, онкоурології, трансплантології та хронічного гемодіалізу.

Ім'я О.В. Люлька добре відоме не тільки в наукових колах. Він значну увагу приділяв громадській роботі. Понад 30 років О.В. Люлька був головою обласного товариства урологів, а з 1997 року – голова обласної філії Української асоціації урологів. Під його керівництвом проведено 32 науково-практичні конференції з урології, 3 – з андрології та сексопатології. По 19 конференціях опубліковані збірники наукових праць.

О.В. Люлька був віце-президентом Української асоціації урологів, членом Міжнародної асоціації урологів, академіком Міжнародної академії бджільництва, заступником головного редактора журналу «Урологія» та «Медичні перспективи», головним редактором журналу «Новини науки Придніпров'я», членом спеціалізованої вченої ради при Інституті урології та нефрології АМН України.

За значний особистий внесок у розвиток медичної науки, підготовку висококваліфікованих фахівців для охорони здоров'я професор О.В. Люлька у 2000 р. нагороджений відзнакою Президента України – орденом «За заслуги» III ступеня. У 1999 р. він нагороджений срібною медаллю Російської академії природничих наук «За розвиток медицини та охорони здоров'я» та двома пам'ятними медалями (срібною та золотою) «Автор наукового відкриття», присвяченими лауреату Нобелівської премії Петру Леонідовичу Капиці. Наукові досягнення О.В. Люлька відзначені Міжнародним біографічним центром (Кембридж): Міжнародна людина року 1997–1998; Міжнародна людина року 1998–1999; Міжнародна людина тисячоліття; заступник генерального директора Міжнародного біографічного центру; срібною медаллю «За досягнення 20-го століття», а також американським біографічним інститутом (АБІ): заступник керівника дослідницької асоціації АБІ; Медаль Пошани 2-го тисячоліття; Міжнародний посольський орден.

12 вересня 2013 р., після тривалої і важкої хвороби обірвалося життя видатного вченого, лікаря, педагога. Світла пам'ять про Олексія Володимировича Люлька – талановитого вченого, блискучого хірурга-уролога, педагога, вчителя назавжди залишиться в серцях його учнів та численних пацієнтів.

ДО 50-РІЧЧЯ 3 ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ПРОФЕСОРА ВАЛЕРІЯ ІВАНОВИЧА ЗАЙЦЕВА

8 червня святкує свій ювілей професор Буковинського державного медичного університету Зайцев Валерій Іванович, який вніс вагомий внесок у становлення та розвиток сучасної урології на Буковині та добре відомий урологічній спільноті України та за кордоном.

В.І. Зайцев закінчив Чернівецький державний медичний інститут за спеціальністю «лікувальна справа» у 1988 р. Одразу по закінченні інституту він поступає в аспірантуру і у 1991 р. успішно захищає кандидатську дисертацію. Після цього він остаточно вибирає між хірургією та урологією саме урологію та викладає на курсі урології ЧМІ. З 1995 до 1998 року навчається в докторантурі в Інституті урології та нефрології. У грудні 1998 р. успішно захищає докторську дисертацію, присвячену дисфункціям сечового міхура.

По закінченні докторантури повертається до викладання урології у Буковинському державному медичному університеті. У 2003 році йому присвоєно звання «професор».

Коло професійних та наукових інтересів В.І. Зайцева достатньо широке. Тема дисфункцій сечового міхура, сучасних уродинамічних

досліджень, яку він почав вивчати в період роботи над докторською дисертацією, і далі залишається вагомою частиною його інтересів. Окрім того, В.І. Зайцев є піонером впровадження в практичну урологію на Буковині таких сучасних операцій при онкоурологічних захворюваннях, як радикальні простатектомія та нефректомія, цистектомія з різними варіантами пластичних операцій тощо.

Вагомою перевагою професора В.І. Зайцева є вільне володіння англійською мовою, яке він продемонстрував на одній з перших шкіл Європейської асоціації урологів в Одесі ще у 1996 р., чим стимулював не одного молодого уролога почати вивчати мову. В.І. Зайцев неодноразово стажувався за кордоном, у тому числі був вибраний для участі у програмі обміну між Європейською та Американською асоціаціями урологів у 2003 р. Окрім США, неодноразово стажувався у Швеції, Австрії, Голландії. Саме завдяки набраному при цьому досвіду він зміг запровадити сучасні методи діагностики та лікування в практику в Україні. В.І. Зайцев продовжує приймати активну участь у Конгресах Європейської асоціації урологів, де неодноразово виступав з доповідями.

Ювіляр приймає активну участь і у громадському житті. Він був ініціатором створення Асоціації урологів Буковини, яку очолює з самого початку (2004 р.) по теперішній час. Завдяки йому засідання Асоціації відбуваються по чіткому річному плану щомісяця, що дозволяє підтримувати знання урологів Буковини про сучасні тенденції у діагностиці та лікуванні на відповідному рівні.

В.І. Зайцев – активний член Європейської асоціації урологів, Асоціації сексологів України, Асоціації онкоурологів України, член редколегії журналу «Урологія».

Під керівництвом В.І. Зайцева було захищено 8 кандидатських дисертацій і його учні на високому рівні представляють урологію як в Україні, так і за кордоном.

Неможливо не відмітити активний внесок В.І. Зайцева у наукове життя урологічної спільноти України. Його яскраві та живі лекції з використанням останніх сучасних даних, які він читав на численних наукових форумах, запам'ятались всім урологам.

Ще одним важливим напрямком роботи В.І. Зайцева є активна участь у проведенні багаточентрових міжнародних клінічних досліджень. За його ініціативи у листопаді 2011 р. при Буковинському державному медичному університеті було створено Центр клінічних досліджень БДМУ, який він очолює досі.

Від Асоціації урологів Буковини
Редакційна колегія журналу «Урологія»